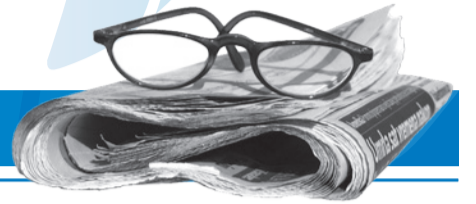

EXTRA

LIGOVÉ NOVINY

Speciál Ligy lidských práv pro léto 2009

Působivě nepřizpůsobivá menšina

► Jakub Macek, sociolog

Miluji sousloví nepřizpůsobivá menšina – je za ním veškerá mnohoznačnost a barevnost jinakosti, se kterou se setkává vlastně každé lidské společenství.

Předně je zajímavé, že to sousloví v našem světě trošinku smrdí politickou nekorektností, leč příslušníci každé způsobilé většiny se vždycky (tíše i nahlas) a velmi korektně shodnou, kdo k oně nepřizpůsobivé menšině patří. Češi mají své Romy, Němci mají své Turky, Angličané hned celé portfolio asijských imigrantů a štamgasti od Hrušky své studenty ze sousedních kolejí.

Zároveň je zřejmé, že ne všechny zjevně nepřizpůsobivé menšiny – tedy sociální skupiny a subkultury, které jsou jiné než majorita a které se své jinakosti odmítají vzdát – jsou principiálně zdrojem „problému“. Některé jsou jen zlehka vysmívány (milují zejména fanoušky Star Treku), některé jsou shovívavě akceptované a mírně podporované (shovívavě podporují například mimoně z neziskového sektoru), některé jsou dokonce pro svou nepřizpůsobivost a menšinovost slastně opěvované (věda, umění a populární kultura se jimi hemží). Většinu nepřizpůsobivých menšin ale nikdo většinou nepřizpůsobovat nemíní.

Úžas ve mně nicméně budí fakt, že některé nepřizpůsobivé menšiny jsou zřetelně problematické, zjevně opruzivní, okázale nebezpečné – a přesto s nimi nejednáme tak, jak jsme s nepřizpůsobivými menšinami navykli jednat. Žádné vkusné asimilační projekty, žádné citlivě formulované programy na převýchovu, žádné analýzy toho, který ze socializačních mechanismů to v tomto případě selhal. Žádné granty na zlepšení situace těchto destruktivně odlišných chudáků, kteří nás svou odlišností připravují o hromadu peněz a svým jednáním zpochybňují náš hodnotový svět...

Došlo mi to, když jsem na vrcholu jara zjistil, že se jedna taková nepřizpůsobivá menšina navkartyrovala do centra mého města – ti minoritní troubové tu dělali dost nesolidní binec a na jejich pacifikaci stát vynaložil nehorázné peníze, které šly z kapsy slušného, většinového pracanta. O tom, že tato nevycválaná minorita nectí hodnoty, které sdílí většina, jen těžko může být sporu – ti troubové pláčou po morálních standardech, které západní civilizaci před víc než půl stoletím skoro položily na záda. Po standardech, jež se staly symbolem odsouzeníhodného. Po standardech, jež přímo či nepřímo vedly k smrti desítek milionů.

Leč co hůř, tak jako všechny ty opravdu problémové nepřizpůsobivé menšiny si i tato minorita dovoluje zneužívat výhody, které jí náš stávající systém dává – bez toho, aby systému jakkoli prospívala či vzala za něj zodpovědnost. Zaštiťují se právem na svobodu slova, ale jejich cílem je umlčet jiné. Využívají práva na sebezprezentaci ve veřejném prostoru, ale směřují k tomu, aby z tohoto prostoru definitivně vymazali někoho jiného a nejlépe všechny. Volají po právu na řád a bezpečí – a sami jsou ikonou i zdrojem fyzického ohrožení a porušení řádu...

A je to právě tato nepřizpůsobivá menšina, na jejíž existenci jsme dlouho a důkladně zapomínali. Tak dlouho jsme ji opomíjeli, až se nám její příslušníci museli – chudáci nedocenění – sami pořádně ozvat.

Proč se takhle na začátku léta vracím k našim nešťastným mladým náckům? Ze dvou důvodů. Tím prvním je, že jejich příklad báječně ukazuje, co je na nepřizpůsobivých menšinách pro sociologa nejvíce vzrušující – nepřizpůsobivé menšiny jsou velmi sdělným zrcadlem většiny. Nutí nás znovu promýšlet, proč se držíme svých hodnot a postojů, a tlačí nás tak k tomu, abychom si je znovu obhájili a znovu pojmenovali. Což se k letnímu volnu a k tlachání u bufetu na plovárně bezvadně hodí. A pak – náckové jsou dobrým námětem pro podzemní grantové hony. Není výživnějšího tématu, než rozkošné čerstvá, ohrožená a ohrožující nepřizpůsobivá menšina, jejíž odlišnost je třeba pěkně konstruktivně vyřešit.

KONEČNÉ ŘEŠENÍ...

...PROBLÉM NEŘEŠÍ!

Horké léto v oblasti lidských práv

Co může a nemůže fungovat při potírání anticiganismu a proč Liga upřednostňuje dlouhodobou prevenci před unáhlenou represí.

► Jiří Kopal, předseda Ligy lidských práv

Českou veřejnost vzrušily nedávné výboje, pochody a demonstrace radikálních skupin jako je Dělnická strana, Národní odpor nebo Národní strana. Podle průzkumů veřejného mínění mají lidé ze vzrůstajícího extremismu strach a vyžadují aktivnější roli státu. Sympatizanti těchto stran a hnutí však působí i ve státních orgánech. Podle ministra pro lidská práva Michela Kocába pracují v policii i armádě, kde jejich počet dosahuje necelé stovky. Ministerstvo vnitra nabízí protiextremistický tým, silová řešení a proklamaci různé reakce se na situaci snaží nahat politické body. Nevládní organizace i vládní instituce vedou diskuse o tom, jak z této šlamastyky ven. Jednu z těchto diskusí organizovanou Nadací Open Society Fund reflektují i následující řádky.

Jaká nebezpečí nám ze strany neonacistů a nacionalistů hrozí?

Zkušenost organizací, které činnost neonacistů a nacionalistů monitorují, hovoří o tom, že četnost demonstrací těchto sku-

pin se mění v určitých vlnách. Po měsících a letech zvýšené aktivity většinou dochází k jejímu oslabení. Existují-li takové poznatky, neměl by zřejmě být až takový důvod k obavám. Organizace a jednotlivci bránící lidská práva však upozorňují na několik nebezpečí, která jsou s intenzivnější činností neonacistů či nacionalistů spojena. Jde jednak o vzestup jejich politického vlivu v rámci stran, s nimiž úzce spolupracují nebo je přímo zakládají. Tuto tendenci lze zejména v posledních deseti letech pozorovat v západní Evropě. Velmi nebezpečná je pak rovněž narůstající podpora obyvatel nespokojených s chováním lidí, kteří žijí ve vyloučených lokalitách. **Zatímco politici nejsou schopni občanům nabídnout účinné postupy, jak zhoršující se situaci romských ghatt vyřešit, nacionalisté se pasovali na ty, kdo mají na tyto problémy zaručený recept.** V neposlední řadě se pak jedná o nebezpečí násilných rasově motivovaných útoků na jednotlivce, rodiny i skupiny.

Koho a jak do řešení problému zapojit?

Všechny tyto hrozby jsou samozřejmě pro hodnoty demokracie a právního státu i pocit bezpečí různých skupin obyvatel závažné. Otázkou vždy je, jaká má přijít na takové ataky a aktivity odpověď. Liga lidských práv i další organizace neoptimálnější řešení hledají. Existují názory, že se neonacisté i nacionalisté mají v našem státě prostě a jednoduše bát. Že nahat jim strach je jediná možnost, jak se proti nim postavit. Jiné upozorňují na to, že máme-li být právním státem, musí právo platit pro každého stejně, například i pro několikánásobné vrahy. **Také s lidmi, které média nazývají „radikály“, „nácky“ či „extremisty“, aniž by bylo zřejmé, kdo z nich se čeho konkrétně dopustil, by se proto mělo jednat spravedlivě a volit individuální přístup ke každému případu.**

Na aktivity neonacistů a nacionalistů by měli spontánně odpovědět sami občané. Kupříkladu podle pracovníků sdružení Tolerance a občanská společnost se v Německu podařilo řadu případů radikalismu zmírnit na lokální úrovni. Místní občané odmítli návrat jakékoli reminiscence na období nacismu a sami proti pochodům neonacistů protestovali. Zejména na lokálních úrovních by se tedy občané měli více zapojovat. Města by měla zřídit týmy právních odborníků pro možnosti včasného a právně odůvodněného ukončení demonstrace, která se zvrhne v porušování trestního zákona a podobně.

„Připadala jsem si jako zločinec“

Příběh matky, která narazila na zkostnatělý přístup českých porodníků.

▶ David Zahumenský, právník

České porodnictví je známo vynikajícími výsledky, pokud jde o novorozeneckou úmrtnost, po Japonsku máme druhou nejmenší na světě. Na druhou stranu se ale stále více mluví o necitlivém přístupu k rodičkám. Jaký je jeho důsledek? Podle některých výzkumů většina žen porod prožívá jako mimořádně stresující zážitek a po porodu prohlašuje, že jej už nechce opakovat. Stále častěji se také hovoří o alternativách k porodu v porodnici, zejména o porodech v domácím prostředí.

Také paní Hanzelková nejprve zvažovala porod doma. Jako prvorodička se nakonec přeci jenom rozhodla pro porod v porodnici s tím, že když bude všechno v pořádku, pojedou hned poté domů. Aby se svým přáním opustit porodnici ihned po porodu pracovníky hořovické nemocnice seznámila předem, zapsala jej do porodního plánu. A tak když porod – u kterého byl přítomen jak partner tak dula – proběhl zcela bez komplikací a rodička i chlapeček byli zdraví, sdělila paní Hanzelková po několika hodinách personálu, že si opravdu přeje nemocnici opustit ihned. V nemocnici rodiče nejdříve přemlouvali, pak je ale nechali odejít.

Pak ale v porodnici začali váhat. Zdravotníci proto zavolali pediatričku, která se měla o dítě paní Hanzelkové starat. Lékařka ale sdělila, že bude přes víkend mimo bydliště a o dítě se starat nemůže. Dítě je po narození velice zranitelné a u novorozence se mohou objevit například problémy s dýcháním nebo rozvíjející se infekci.

Jak tedy v porodnici zareagovali? Nabídl rodičům pomoc, například formou ústavního pediatra, který by je v prvních dnech jednou nebo dvakrát denně navštívil, jak to jednu dobu řešili v pražské porodnici u Apolináře? Ne. Namísto toho kontaktovali orgán sociálně-právní ochrany dítěte, který informovali, že je dítě „mimo nemocniční péči ohroženo na zdraví, eventuelně i na životě“. Sociálka se proto obrátila na soud a ten vydal předběžné opatření, že dítě se musí vrátit zpět. U rodičů tak po pár hodinách zvonili policisté a paní Hanzelková se i s dítětem musela vrátit do porodnice.

„Vzpomínám na to jako na zlý sen,“ říká s odstupem Eva Hanzelková. „Bylo to šílené, připadali jsme si jako zločinci. Těžko se věří tomu, že v právním státě může soud a sociální odbor péče o dítě takto postupovat. Aniž by viděly, kdo jsme a v jakých podmínkách žijeme, aniž by si ověřily zdravotní stav můj nebo mého dítěte, podaly sociální pracovnice návrh porodnice svou podivnou žádost“

a soud jim vyhověl. Jsme rozhodnuti nenechat naši historku vysumět.“

Liga lidských práv se ujala zastupování paní Hanzelkové. V současně době probíhá řízení před Ústavním soudem, který by měl posoudit, zda bylo přivolání policie legální. Následovat bude žádost o odškodnění za stres, který rodiče

Foto: Archiv Evy Hanzelkové

porodnice, je vyděšený k smrti, když má udělat něco, na co v Čechách nejsme zvyklí. V nejistotě, zda nebude obviněn z postupu non lege artis, se raději striktně drží zaběhaných postupů a odmítá vše, co je nad jejich rámeček, byť to na první pohled vypadá jako svévolná neochota. Jde o stav permanentní paniky z průsvihu a ze soudních tahanic.“

Liga lidských práv je přesvědčena, že k pochybením došlo na všech úrovních. Lékaři pravděpodobně porušili povinnou mlčenlivost, když informovali sociálku o tom, že paní Hanzelková opustila porodnici, přestože dítě bylo zcela zdravé. Jejich tvrzení, že dítě by mohlo být ohroženo na zdraví nebo i životě bylo značně zavádějící. Sociální pracovnice se

vůbec nepokusily kontaktovat rodiče nebo jakkoli informace ověřit. A stejně tak postupoval i soud. Paní Hanzelková je ale rozhodnuta se s pomocí Ligy bránit. „Nedělám to kvůli sobě, ale dělám to pro vás.“ nechala se slyšet v rámci diskuse při příležitosti letošního Světového týdne respektu k porodu.

Mnoho pedagogů trpí vůči dětem předsudky

Rozhovor se specialistkou na diskriminaci ve školství a koordinátorkou projektu Férová škola Lucií Obrovskou o „férovosti“ českých základních škol a jejich pedagogů.

Co je cílem projektu Férová škola?

Projekt má především podpořit myšlenku rovných příležitostí v oblasti vzdělávání. Prostřednictvím Certifikátu Férová škola chceme motivovat základní školy, aby dodržovaly právo všech dětí na vzdělání a integrovaly i děti, které dosud úplně nezapadají do základního vzdělávacího proudu. Ne každé dítě se narodí do rodiny, která jej ve vzdělání podporuje nebo může podpořit. A ne každé dítě se narodí zcela zdravé, aby bez pomoci druhých dosáhlo stejných výsledků jako ostatní děti. Těmto dětem je potřeba umožnit, aby mohly naplnit maximum svých schopností. Výzkumy potvrzují, že znevýhodněným dětem to jde lépe v běžných třídách.

Jak dlouho projekt běží a v jaké je fázi?

Projekt Férová škola běží už od roku 2007, kdy jsme se soustředili převážně na školení pedagogů a ředitelů škol v oblasti diskriminace. O ocenění Férová škola se pak mohou školy ucházet od poloviny loňského roku. Na podzim je měla proběhnout slavnostní certifikace prvních „férových škol“ a plánujeme také rozšíření webových stránek Férové školy o užitečné informace pro pedagogy včetně nejruznějších didaktických pomůcek a doporučení.

Proč je Férová škola zaměřena právě na oblast základního školství?

Základní školství je startovní čára nejen pro budoucnost jednotlivců, ale pro celou společnost. Věříme, že začlenění sociálně znevýhodněných dětí do hlavního vzdělávacího proudu základního školství přinese celé společnosti mimo jiné i ekonomicky

významné hodnoty. Tyto děti se mohou v budoucnu lépe uplatnit na trhu práce, platit daně do státního rozpočtu, stanou se méně závislými na sociálních dávkách a sníží se i míra kriminality. Výsledky výzkumů navíc ukazují, že společné třídy jsou dobré také pro děti majority i ty, které žádným handicapem netrpí. Lépe se u nich rozvíjejí například psychosociální schopnosti. Základní školy tedy sehrávají zásadní společenskou úlohu.

Více informací o projektu lze získat na adrese www.ferovaskola.cz

Co musí škola splňovat, aby se mohla o Certifikát ucházet?

Certifikát je oceněním pro školy, které se snaží například začleňovat do svých tříd děti etnických menšin, postižené děti, děti migrantů nebo děti z rodin se špatným sociálním zázemím. S takovými školami chceme pracovat a podporovat je. Smyslem projektu není certifikovat školy, které jsou takzvané elitní, to znamená, že se honosí výbornými studijními nebo sportovními výsledky svých žáků.

Jak na tyto snahy začlenit do výuky i děti s handicapem reagují školy a učitelé, s nimiž komunikujete?

Pokud jde o projekt samotný, řada škol jej hodnotí jako originální a přínosný nápad. Je také dost škol, které nabízejí dětem řadu multikulturních aktivit, a zapojují se do projektu, protože jim umožňuje jejich práci a školu propagovat. Což byl také náš záměr, Férové školy by měly být vidět.

Menší potíže samozřejmě nastávají, když se snažíme s řediteli a učiteli navázat komunikaci o otázkách vzdělávání dětí Romů či jiných etnických menšin, o diskriminaci ve vzdělávání a podobně. To jsou stále bolavá místa českého školství a je logické, že tak jako u zbytku populace, také v případě kantorů se najdou tací, kteří trpí značnými předsudky.

Na jaké problémy tedy nejčastěji narazíte?

Za jednu z nejproblematičtějších záležitostí obecně považujeme způsob, jakým se většina škol vypořádala se zavedením multikulturní výchovy. Na podzim minulého roku Liga provedla výzkum, jehož výsledky ukázaly, že zdaleka ne všechny školy vědí, co se pod jménem multikultura skrývá, bohužel pedagogům často splývá pouze s národní kuchyní. Nechápu, že multikulturní výchova by se měla stát základním nástrojem pro otevření témat jako intolerance, xenofobie a mezilidské vztahy.

Dále se pak, jak už jsem říkala, potýkáme s předsudky, které má vůči etnickým dětem překvapivě mnoho pedagogů. Řada škol deklaruje ve svých dokumentech rovné příležitosti, ale když se zaměříme na konkrétní projevy tohoto zaměření, těžko nějaké najdeme. Někteří učitelé jsou nám dokonce schopni tvrdit, že Romové jsou nevdělavatelni a podobně. Zatímco zdravotně znevýhodněné děti jsou oproti minulému režimu standardně vzdělávány s ostatními, romské děti jsou stále vyčleňovány do speciálních tříd. Většinou navštěvují bývalé zvláštní školy nebo takzvané „ghetto školy“, kde nejsou pedagogové ani ochotní, ani schopní poskytnout

museli po porodu podstoupit. Právníci se obecně shodují, že pokud je dítě zdravé, nemůže rodičům nikdo bránit, aby porodnici opustili kdykoli. To ostatně odpovídá také praxi v Evropě i jinde. Určitý zmatek ale v porodnicích způsobila ministryně zdravotnictví Milada Emmerová, která vydala metodické opatření, podle kterého „k propuštění dochází nejdříve po 72. hodině po porodu.“ Nejedná se o právně závazný dokument, který by mohl občanům ukládat povinnosti, což ale může být pro porodníky obtížnější vyhodnotit.

Jak pro Zdravotnické noviny potvrdila ženská lékařka Helena Máslová: „Prakticky každý český lékař, at' už z novorozenecké nebo porodnické části“

jim plnohodnotné vzdělání, které by jim zajistilo lepší start do budoucnosti a uplatnění na trhu práce. Takže se z toho začarovaného kruhu nedostatečného vzdělání a následné nezaměstnanosti, který zdědili, nemají šanci vymanit.

Kolik je v současné době přihlášených škol?

Momentálně je do projektu zapojeno jedenáct škol z různých regionů České republiky a s dvanáctou v těchto dnech jednám. Rádi bychom vyzvali i další školy, které se domnívají, že poskytují všem dětem rovné šance, a případně v této oblasti podnikají aktivity navíc, aby neváhaly a přihlásily se do projektu.

Víte už jaké školy certifikát získají?

V tuto chvíli jsou k udělení Certifikátu navrženy čtyři školy. Jejich připravenost stát se „férovou školou“ bude posuzovat komise, kterou tvoří pedagogičtí odborníci z ministerstva školství a Střediska integrace menšin, takže adepty na ocenění zatím raději nebudu jmenovat.

Pokud bude vše v pořádku, navrhované školy po prázdninách Certifikát obdrží.

Co vás příjemně překvapilo na školách nebo co vás těší?

Řada škol, které se samy do projektu přihlásily, se jednoduše chtějí pochlubit, protože realizují zajímavé vyučovací metody, vytváří přínosné projekty a podobně.

Oceňujeme zejména, pokud má škola kvalitně zpracovanou problematiku multikulturní výchovy. A jsme často mile překvapeni, když při návštěvě škol sledujeme, jakou mají snahu. Většina z nich je opravdu výborně připravena na výuku handicapovaných dětí, a to jak materiálně, tak sociálně, například nepodceňují práci s třídním kolektivem.

Na jedné ze škol, s nimiž spolupracujeme, dokonce zavedli jako povinný předmět etickou výchovu, v rámci které řeší téměř výhradně vztahy ve třídě. To považují za mimořádnou novinku a doporučovala bych ji k uvážení každé škole.

Lucie Obrovská

Absolvovala Právnickou fakultu a bakalářské studium na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. V současné době studuje v rámci doktorského studijního programu obor Teoretické právní vědy. V roce 2005 spolupracovala s Ligou lidských práv a European Roma Rights Centre na výzkumném projektu ve zvláštních a základních školách v Praze a na Ústecku. Od května 2008 se v Lize lidských práv jako právnička a pedagožka zaměřuje na oblast boje s diskriminací v systému základního vzdělávání v ČR.

Test diskriminace

Objevte, kde se skrývá diskriminace?

- Osoba HIV pozitivní je požádána, aby před přijetím do zaměstnání ve výrobně hraček dodala lékařské vyšetření a HIV test.
 ANO NE NELZE URČIT
- Obchod s cyklistickým vybavením má v inzerátu napsáno, že přijme muže, pracovníka servisu.
 ANO NE NELZE URČIT
- Právnícká firma odmítne přijmout do zaměstnání nevidomou právničku s odůvodněním, že pro ni nemá odpovídající vybavení.
 ANO NE NELZE URČIT
- Číšník odmítne v restauraci obsloužit Ukrajince, který zde zůstal dlužen za sklenice, které v opilosti rozbil.
 ANO NE NELZE URČIT
- Na pozici trenéra hokejového družstva mládeže je požadován jako podmínka dobrý zdravotní stav.
 ANO NE NELZE URČIT
- Obyvatelé lepší čtvrti ve městě XY účelově nenakupují ve večerce vlastněné vietnamským majitelem.
 ANO NE NELZE URČIT
- ZŠ v XY, která se nachází v lokalitě obývané množstvím Romů, na svých internetových stránkách uvádí, že pro zápis do první třídy bude zkoumat, jak je dítě na zvládnutí první třídy připraveno. Jako znaky nepřipravenosti jsou uvedeny např. „má tendenci jednat impulzivně a bez zábrán...“, neposlušnost, odmítání vyhovět...“ Škola je známá rozšířenou výukou jazyků a matematiky.
 ANO NE NELZE URČIT
- Ochranka restaurace zaměřené především na gay a lesbickou klientelu odmítá vpustit heterosexuální pár.
 ANO NE NELZE URČIT
- Studenti a důchodci mají slevu na MHD.
 ANO NE NELZE URČIT

ŘEŠENÍ

- Může se jednat o diskriminaci, dokonce přímou, postiženému může vzniknout újma, může takovéto jednání vnímat jako například dehonostující. Rozhodujícími faktory v tomto případě budou povaha práce a riziko možného přenosu nemoci a obecnost či konkrétnost tohoto požadavku.
- Jde o opět o přímou diskriminaci, protože je přímo oslovováno jedno ze dvou pohlaví – zde by rozlišování toho, koho chce přijmout, bylo oprávněné pouze v případě, že by žena, která by se o místo ucházela, neměla schopnosti potřebné k výkonu profese. Rozhodně není ale možné paušalizovat domněnku, že žádná žena nemůže splňovat podmínky uvedené profese.
- V určitých případech je možné takto postiženou osobu odmítnout, pokud by byly náklady, které by souvisely s výkonem její práce, nepřiměřené. Tento případ by sem mohl spadat. Je možné přiklonit se k názoru, že by neuspěla žaloba stěžující si na odmítnutí takového postupu. Záleželo by přitom na tom, zda by se prokázala nutnost zavedení speciálních opatření, které by s přijetím uchazečky byly spojeny.
- Zde jednoznačně nejde o diskriminaci, a to ani nepřímou, protože jde o osobní negativní zkušenost s takovým hostem, lhostejno, jaké národnosti tento host je.
- Je oprávněné požadovat v takovémto případě, aby měl trenér dobrou kondici, často se podílí na vedení tréninků svého mužstva (musí ho s nimi absolvovat). Soud by žalobu, stěžující si na neoprávněnost takového počínání, pravděpodobně neuznal.
- Nejde o diskriminaci, nelze někoho postihovat za to, jaký obchod si vybere ke svému nákupu,

jde o osobní výběr. Spotřebitele nelze postihovat za to, jaký obchod nebo jakou službu si vybere, ani nelze pátrat po tom, co ho k jeho rozhodnutí vedlo.

- Bez ohledu na to, že se škola prezentuje rozšířenou výukou jazyků je takové jednání nepřijatelné – jde zde o nepřímou diskriminaci. A to přestože škola neuvedla výslovně v podmínkách, že nepřijme například Afroameričany. Ovšem svým jednáním v důsledku je diskriminující, resp. mohla by být, a už to samo o sobě je nepřijatelné, ačkoli její podmínky jsou zdánlivě relevantní.
- Jde o diskriminaci, dokonce přímou. Nikdo nezkazuje homosexuální menšině se družít, nicméně není pádného důvodu se domnívat, že by měla oprávnění rozhodovat o přístupu do zábavních podniků jen pro určitou skupinu lidí.
- Jednoznačně nepůjde o diskriminaci, neboť jedním z důvodů, pro něž může být zdánlivě diskriminující, tj. rozlišující jednání oprávněné, je relevantní důvod, pro něž se rozlišuje. V tomto případě je splněn: jde o podporu určitých členů společnosti, u nichž se objektivně předpokládá, že jsou v sociální tísní.

Berte, prosím, uvedené odpovědi s rezervou, v konkrétním případě bude vždy záležet na rozhodnutí soudu, který musí zohlednit důkazní prostředky předložené oběma stranami sporu a další aspekty danou situaci ovlivňující. Věříme, že i přes nejednoznačnost odpovědí, vám byl test prospěšný a pomohl vám na vymodelovaných situacích lépe (ne)diskriminační jednání rozpoznat.

FÉROVÁ NEMOCNICE

PROJEKT LIGY LIDSKÝCH PRÁV

- Informujeme pacienty o jejich právech.
- Zdarma poskytujeme poradenství prostřednictvím internetu, e-mailu nebo telefonicky.
- V závažných případech zastupujeme poškozené před soudy.
- Snažíme se zlepšovat praxi v nemocnicích a zvyšovat informovanost personálu.

Co dělat, pokud nebyl pacient řádně poučen o provedeném zákroku?

Pokud nebyl pacient řádně poučen o chystaném zákroku, je jeho souhlas s tímto zákrokem neplatný a zákrok mohl být proveden protiprávně. Informace o tom, jak postupovat v tomto a dalších případech nespokojenosti s jednáním lékaře naleznete v sekci Postup při nespokojenosti pacienta.

Může mi zdravotnické zařízení odmítnout některé informace z dokumentace poskytnout?

Zákon říká jasně, že pacient má právo na veškeré informace z dokumentace. Jedinou výjimkou mohou být zápisy z psychologických vyšetření, kde v případě autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky má pacient nárok pouze na informace, jejichž obsahem je popis příznaků onemocnění, diagnóza,

popis terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů.

Mohou rodiče odmítnout v porodnici očkování proti tuberkulóze?

Vyhláška upravuje a lhůtu pro provedení základního očkování proti tuberkulóze. To se provádí nejdříve čtvrtý den a nejspíše do konce šestého týdne po narození dítěte. Vzhledem k tomu, že rodiče jsou zákonní zástupci dítěte a rozhodují tudíž ve všem, co se ho týká, je rozhodnutí o době provedení očkování právem rodičů. Pokud se rodičům zdá, že několik dní po narození dítěte je na očkování příliš brzo, mohou v porodnici očkování odmítnout. Očkování si potom mohou domluvit na kalmetizačním centru.

Na www.ferovanemocnice.cz najdete odpovědi na tyto a mnoho dalších otázek.

Zavřeli mě do klecového lůžka

Pořád mi nešlo do hlavy, proč mě zavřeli do klece jako nějaké zvíře, chtěl jsem vědět, co mi dávali za prášky a jakou terapii jsem prodělal. **Obrátil jsem se na nemocnici se žádostí o kopii své zdravotnické dokumentace. Chtěl jsem mít prostě možnost do ní nahlédnout. Hodně jsem se divil, když mi bylo řečeno, že na takové informace právo nemám a že mi je jednoduše nedají.**

Obrátil jsem se proto na Ligu lidských práv o pomoc a společně s právníky jsme roztočili kolotoč žádostí, stížností a nakonec jsme na nemocnici podali žalobu. Úspěšně. **Byl jsem v té době první, komu bylo právo na ko-**

Pokračování ze strany 3

pii zdravotnické dokumentace přiznáno, do té doby lékaři dělat kopie odmítali.

Po více než třech letech tahání se o kopii zdravotnické dokumentace, na kterou má dnes díky novému zákonu právo každý pacient, jsem s pomocí zkušených právníků Ligy a Centra advokacie duševně nemocných uspěl. Na základě rozhodnutí Krajského soudu v Brně mi ji musela nemocnice vyhotovit a zaslat, za kopii necelých sto stran mi vyfakturovali více než 1300 korun. Co jsem uznal za vhodné, jsem zaplatil a teď čekám, jak se zachová nemocnice, doufám, že mě nezažaluje.

LIDI LIGY LIDI LIGY LIDI

CHRÁNÍME PRÁVA těch **OBČANŮ**, kteří se nemohou sami bránit. Pomáháme rodičům, dětem, duševně nemocným, Romům, rodičkám v nemocnicích, pacientům, obětem trestných činů a dalším.

ORGANIZUJEME diskuse, zapojujeme dobrovolníky, píšeme právní podání, zastupujeme u soudů, spolupracujeme s advokáty, předkládáme návrhy legislativních změn, připomínkujeme jednotlivé zákony, přesvědčujeme zástupce ministerstev, poslance, senátory i politiky na místní úrovni.

PŘIPOJTE SE K TĚM, KTERÝM NENÍ DO-DRŽOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV LHOSTEJNÉ, STAŇTE SE ČLOVĚKEM LIGY!

ZÍSKÁTE od nás pravidelné informace o naší činnosti, pozvánky na společenské akce, výroční zprávu, nové publikace zdarma a další dárky.

LIDI LIGY JE OZNAČENÍ PRO TY, KTERÍ SE ROZHODLI PRAVIDELNĚ FINANČNĚ PODPOROVAT NAŠI ČINNOST.

Naši práci můžete podpořit také dodávkou služeb nebo částkou jednorázově poukázanou na účet

25 16 25 16 / 0300

variabilní symbol **999**

Všem dárcům děkujeme za pomoc.

LIGA LIDSKÝCH PRÁV

EXTRA Ligové noviny

Vydává: Liga lidských práv • Editor: Magda Kucharičová • Grafická úprava a sazba: Veronika Hnrčiariková – xaluha.eu, Šimon Chloupek – ekografika.cz

Kontakty: Liga lidských práv, Burešova 6, 602 00 Brno, tel.: (+420) 545 210 446, fax: (+420) 545 240 012, e-mail: brno@llp.cz, www.llp.cz, www.ferovanemocnice.cz, www.ferovaskola.cz